

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2022-01-18

Diarienummer:
SCN-2021-00625

Handläggare:
Katja Friberg

Förändringar inom familjehemsvården

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** anta socialförvaltningens förslag till förändringar inom familjehemsvården samt
2. **att** förvaltningen återkommer till nämnden med en uppföljning efter sommaren.

Ärendet

I oktober 2021 gav socialnämnden i uppdrag till socialförvaltningen att återkomma till nämnden med förslag på förändrade ersättningsnivåer för familjehem samt hur marknadsföringen och stödet till familjehemmen kan utvecklas. Bakgrunden till uppdraget är den rapport om familjehem som förvaltningen presenterade för nämnden i oktober 2021, SCN-2021-00371.

Beredning

Ärendet har beretts av förvaltningen inom avdelning barn och ungdom myndighet och avdelning systemledning.

Föredragning

Uppsala kommun står idag inför flera utmaningar inom familjehemsvården. Det är utmaningar som Uppsala delar med andra kommuner i landet och gäller oavsett om vården bedrivs i kommunal eller privat regi. Rekrytering av familjehem behövs för att tillhandahålla en god vård för barn och unga. Konsulentstött familjehemsvård har dock påverkat såväl rekryteringen av familjehem som ersättningsnivåerna till familjehemmen med höjda ersättningskrav.

Förvaltningen föreslår förändringar vad gäller ersättning, marknadsföring och stöd till familjehemmen för att Uppsala kommun ska kunna vara konkurrenskraftig gentemot de konsulentstödda familjehemmen. Förvaltningen föreslår att ersättningsnivåerna höjs både vad gäller grundnivån och för familjehem som tar komplexa och svåra uppdrag. Förändringen avser nya familjehem från och med 2 februari 2022. Befintliga familjehem ska i första hand ha kvar sin nuvarande ersättningsnivå. Behov av förändringar i befintliga familjehem som motsvarar ersättningsnivåerna enligt 2022 års riktlinjer ska tas upp till avdelningschef för beslut. Dessutom föreslås en utökad marknadsföring i syfte att öka antalet intresseanmälningar och att rekrytera fler familjehem. Förvaltningen föreslår även åtgärder för att förbättra och utveckla stödet till familjehemmen i egen regi. Åtgärderna omfattar både övergripande informationsinsatser i samband med att familjehem påbörjar sina uppdrag, och löpande handledning och stöd.

Ekonomiska konsekvenser

En förhöjd ekonomisk ersättning till familjehemmen innebär ökade kostnader för nämndens familjehemsvård i egen regi med ca. 2 miljoner kronor på sikt. Samtidigt antas kostnaderna för konsulentstödd familjehemsverksamhet minska på sikt. Kostnader för utökad marknadsföring och förbättrat stöd till familjehemmen hanteras inom befintlig budgetram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 18 januari 2022
- Bilaga 1, Förslag till förändringar inom familjehemsvården

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Beslutsunderlag

Datum:
2022-01-18

Diarienummer:
SCN-2021-00625

Handläggare:
Katja Friberg

Förslag till förändringar inom familjehemsvården

Bakgrund

I oktober 2021 gav socialnämnden i uppdrag till socialförvaltningen att återkomma till nämnden med förslag på förändrade ersättningsnivåer för familjehem samt hur marknadsföringen och stödet till familjehemmen kan utvecklas. Bakgrunden till uppdraget är den rapport om familjehem som förvaltningen presenterade för nämnden i oktober 2021, SCN-2021-00371.

Inledning

Uppsala kommun står idag inför flera utmaningar inom familjehemsvården. Det är utmaningar som Uppsala delar med andra kommuner i landet och gäller oavsett om vården bedrivs i kommunal eller privat regi. Utmaningarna är uppmärksammade av såväl regeringen som Sveriges kommuner och regioner (SKR) och det pågår nationell översyn av familjehemsvården.

Rekrytering av familjehem behövs för att tillhandahålla en god vård för barn och unga. Förvaltningen har identifierat att förändringar behöver ske gällande ersättningsnivåer, marknadsföring och stöd för att utöka antalet familjehem i egen regi.

Förvaltningens förslag

Förändrade ersättningsnivåer

Konsulentstött familjehemsvård har påverkat såväl rekryteringen av familjehem som ersättningsnivåerna till familjehemmen med höjda ersättningskrav. De ersättningsrekommendationer som SKR presenterar och som nämndens riktlinjer för ersättning till uppdragstagare utgår från, har inte följt med i utvecklingen. I SKR:s rekommendationer görs inte skillnad på kommuners olika förutsättning, som t.ex. landsort respektive storstad eller olika familjers levnadsomkostnader såsom förhållanden med bostad och tillgång till aktiviteter.

En höjd ersättningsnivå är viktigt för att Uppsala kommun ska kunna vara konkurrenskraftigt gentemot de konsulentstödda familjehemmen. Förvaltningen föreslår därför höjd ersättning till familjehem både vad gäller grundnivån och för familjehem som tar komplexa och svåra uppdrag. Förändringen avser nya familjehem

från och med 2 februari 2022. Befintliga familjehem ska i första hand ha kvar sin nuvarande ersättningsnivå. Behov av förändringar i befintliga familjehem som motsvarar ersättningsnivåerna enligt 2022 års riktlinjer ska tas upp till avdelningschef för beslut.

Förslaget innebär att de fem nivåerna för arvode enligt riktlinje för ersättning till socialnämndens uppdragstagare som nämnden beslutade om den 3 januari 2020 (SCN-2019-0200), tas bort och ersätts av två arvodesnivåer - familjehemsarvode respektive närståendearvode. Familjehemsarvodet utgår från den högsta nivån som anges i SKR:s rekommendationer medan närståendearvode utbetalas vid placering där barnet har en särskilt nära och långvarig relation t.ex. till mor- och farföräldrar. Närståendearvodet utgår från SKR:s grundarvode. Se tabell nedan.

1 Riktlinjer arvode familjehem		
2		
	Nuvarande	Nya riktlinjer
3	Grund 0-12 år / Grund 13-19 år	6 503 / 8 436 <i>se rad 9</i>
4	Nivå 1	10 374 <i>se rad 10</i>
5	Nivå 2	12 326 <i>se rad 10</i>
6	Nivå 3	14 592 <i>se rad 10</i>
7	Nivå 4 efter individuellt beslut	<i>beslut individuellt</i> <i>se rad 11</i>
8		
9	Närståendearvode 0-12 år / 13-19 år	6 620 / 8 588
10	Familjehemsarvode	14 854
11	Förhöjt arvode vid omfattande behov	27 000
12		

Förslaget om höjda ersättningar motsvarar en prognostiserad kostnadsökning för nämnden på ca. 2 miljoner per år på sikt. Beräkningen är beroende av osäkerhetsfaktorer som kan påverka kostnaderna både positivt som negativt. Den påverkas till exempel av hur framgångsrikt rekryteringsarbetet blir men även eventuella volymökningar. Förhoppningen är samtidigt att fler familjehem i egen regi ska leda till färre sammanbrott och att processen vid placeringar förkortas. Det finns dock en risk att en höjning av ersättningsnivåerna driver på priskonkurrensen och skapar ett köpsläande om placeringar.

Utökad marknadsföring

Förvaltningens familjehemsvård marknadsförs idag främst genom sociala medier, informationssidor på internet och med Tv-reklam. Förvaltningen ser dock ett behov av att utöka marknadsföringen för att nå fler potentiella familjehem.

Förvaltningen har tagit fram en kommunikationsplan för att se över befintligt informationsmaterial och för att öka träffsäkerheten i de riktade insatserna. Målsättningen är att öka antalet intresseanmälningar och att rekrytera fler familjehem. Arbetet omfattar insatser som att se över och utveckla innehåll på uppsala.se, ta fram tydligare informationsmaterial till första möten med möjliga familjehem, göra nya mer tilltalande annonser, ta fram en strategi för innehåll på sociala medier och ta fram en ny reklamfilm för sociala medier och TV.

Förbättrat stöd till familjehemmet

Stöd och handledning från socialtjänsten till familjehemmet är en viktig del i insatsen för att familjehemmet ska klara av att möta barnets behov och för att förhindra sammanbrott i placeringen. Förvaltningen arbetar aktivt med detta samtidigt som

stödet behöver utvecklas och förstärkas. Privata aktörer har en konkurrensfördel då de ofta kan erbjuda ett mer omfattande stöd till familjehemmen och dessutom stöd som är tillgängligt dygnet runt.

Även när det gäller stödet är det viktigt att kommunen kan konkurrera med det som erbjuds konsulentstödda familjehem. Förvaltningen föreslår därför en rad åtgärder för att förbättra och utveckla stödet till familjehemmen i egen regi. Åtgärderna omfattar både övergripande informationsinsatser i samband med att familjehem påbörjar sina uppdrag, och löpande handledning och stöd. Det senare handlar tex. om att utveckla faddersystem så att familjehem kan stödja varandra och att fler ska ges möjlighet att delta i reflektionsgrupper. Dessutom föreslås att familjehemmen ska erbjudas behandlingsinsatsen Marte meo i syfte att minska sammanbrott. I arbetet ingår även att inrätta en jourberedskap som familjehemmen kan vända sig till utanför ordinarie kontorstid.